

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 83 30
F: 01 478 83 31
E: gp.mju@gov.si
www.mju.gov.si

Številka: 007-9/2020/150

Ljubljana, 23. 6. 2022

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
gp.gs@gov.si

ZADEVA: Poročilo o izvajanju Strategije razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva do leta 2023 za obdobje od leta 2018 do konca leta 2020

1. Predlog sklepa vlade:

Na podlagi drugega odstavka 27. člena Zakona o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18) in šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 55/09, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji pod točko z dne sprejela naslednji:

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je sprejela poročilo o izvajanju Strategije razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva do leta 2023 za obdobje od leta 2018 do konca leta 2020.

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

Priloge:

- Priloga 1: predlog sklepa Vlade RS
- Priloga 2: poročilo
- Priloga 3: mnenje sveta
- Priloga 4: obrazložitev

Sklep prejmejo:

- vsa ministrstva in vladne službe.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/		
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
<ul style="list-style-type: none"> - mag. Sanja Ajanović Hovnik, ministrica - Jure Trbič, državni sekretar - Mateja Mahkovec, v.d. generalnega direktorja Direktorata za lokalno samoupravo, nevladne organizacije in politični sistem 		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
Ni predvidena obravnava v DZ.		
5. Kratak povzetek gradiva:		
<p>Vlada RS je maja 2018 sprejela Strategijo razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva do leta 2023. Skladno z drugim odstavkom 27. člena Zakona o nevladnih organizacijah je določeno, da mora ministrstvo, pristojno za delovanje nevladnih organizacij, predložiti Vladi RS v šestih mesecih po poteku vsakega dvoletnega obdobja poročilo o izvajanju strategije z oceno rezultatov in mnenjem Sveta Vlade Republike Slovenije za spodbujanje prostovoljstva, prostovoljskih in nevladnih organizacij (v nadaljnjem besedilu: svet), ki je zadolžen za spremljanje izvajanja strategije.</p> <p>Vladno gradivo je pripravljeno na podlagi prispevkov posameznih ministrstev. Iz ocene stanja glede na podatke Erarja, AJPES-a in SURS-a za 2018, 2019 in 2020 izhaja, da se stanje na področju profesionalizacije in javnega financiranja NVO nekoliko izboljšuje, vendar še vedno zaostajamo za evropskim povprečjem.</p> <p>Poročilo o izvajanju strategije v obdobju 2018-2020 obsega navedbo aktivnosti in nosilcev ukrepov, ki so bili izvedeni v tem obdobju po posameznih ciljih. Kot izhaja iz tega poročila, aktivnosti potekajo skladno s časovnico, do določenih zamikov pri uresničevanju posameznih ukrepov pa je v tem obdobju prišlo tudi zaradi epidemije COVID-19.</p> <p>Po zbranih podatkih posameznih ministrstev, vladnih služb in agencij je bilo v obdobju od leta 2018 do vključno leta 2020 objavljenih 138 javnih razpisov (54 leta 2018, 40 leta 2019 in 44 leta 2020), v katerih so bile med upravičenimi prijavitelji tudi nevladne organizacije. Leta 2018 je bilo nevladnim organizacijam dodeljenih 41,2 mio sredstev, leta 2019 53,7 mio in leta 2020 47,2 mio. 91 javnih razpisov je bilo enoletnih (65,9 %) in 47 večletnih. Možnost predplačil je bila uporabljena v 81 javnih razpisih. Prostovoljsko delo kot lastni materialni vložek je bilo upoštevano v 58 javnih razpisih, v 46 javnih razpisih je šlo za 100 % financiranje, zato upoštevanje prostovoljskega dela kot materialnega vložka ni bilo relevantno. Upoštevanje statusa v javnem interesu skladno z ZNOrg je bilo v 75 javnih razpisih. Iz zbranih podatkov je razvidno, da vsi javni razpisi naslavlajo cilje javnih politik.</p> <p>Program ukrepov na področju razvoja organiziranega in kakovostnega prostovoljstva ni bil izveden v celoti. Bili so izvedeni ukrepi pri pričakovanih rezultatih povečane prepoznavnosti organiziranega prostovoljstva, za razvoj različnih oblik prostovoljstva, za kakovostno delo mentorjev prostovoljcev na vseh področjih, za spodbujanje partnerstev med prostovoljskimi organizacijami in organizacijami s prostovoljskim programom. Izveden ni bil ukrep beleženja s prostovoljstvom pridobljenih kompetenc.</p> <p>Poročilo o izvajanju Strategije razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva do leta 2023 za obdobje od leta 2018 do konca leta 2020 je bilo predloženo vladi dne 4. 10. 2021 in 20. 1. 2022. Gradivo ni bilo sprejeto, zato se poročilo predloži vladi v obravnavo.</p>		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja:	NE

	<ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	
--	--	--

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				

II. Finančne posledice za državni proračun

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1

SKUPAJ			
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:			
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ			
<p>OBRAZLOŽITEV:</p> <p>I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu</p> <p>II. Finančne posledice za državni proračun</p> <p> II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:</p> <p> II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:</p> <p> II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:</p>			
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:			
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:			
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: pristojnosti občin, delovanje občin, financiranje občin.		NE	
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: Skupnosti občin Slovenije SOS: NE Združenju občin Slovenije ZOS: NE Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE</p> <p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: v celoti, večinoma, delno, niso bili upoštevani.</p> <p>Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani. Gradivo ni predmet medresorskega usklajevanja.</p>			
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:			
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:		NE	

Ne gre za splošni normativni akt.	
Datum objave: V razpravo so bili vključeni: – nevladne organizacije, – predstavniki zainteresirane javnosti, – predstavniki strokovne javnosti. – . Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte): Upoštevani so bili: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje: Poročilo je bilo dano Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
mag. Sanja Ajanović Hovnik ministrica	

Številka:

Datum:

Na podlagi drugega odstavka 27. člena Zakona o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18,) in šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 55/09, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji pod točko z dne sprejela naslednji:

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je sprejela poročilo o izvajanju Strategije razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva do leta 2023 za obdobje od leta 2018 do konca leta 2020.

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

SKLEP PREJMEJO:

- ministrstva
- vladne službe

Poročilo o izvajanju Strategije razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva do leta 2023 za obdobje od leta 2018 do konca leta 2020

MJU

Kazalo

UVOD	9
OCENA STANJA	10
POROČILO O IZVAJANJU STRATEGIJE V OBDOBJU 2018-2020	15
1. PREGLED FINANCIRANJA PREKO JAVNIH RAZPISOV.....	18
2. SODELOVANJE NEVLADNIH ORGANIZACIJ PRI NAČRTOVANJU JAVNIH POLITIK TER KREPITEV ČEZSEKTORSKIH PARTNERSTEV	22
3. RAZVOJ ORGANIZIRANEGA IN KAKOVOSTNEGA PROSTOVOLJSTVA.....	23

UVOD

Vlada Republike Slovenije je maja 2018 sprejela Odlok o strategiji razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva do 2023 (Uradni list RS, št. 37/18, v nadaljnjem besedilu: strategija). Pravna podlaga za sprejem odloka o strategiji sta Zakon o prostovoljstvu (Uradni list RS, št. 10/11, 16/11 – popr. in 82/15, v nadaljnjem besedilu: ZProst) in Zakon o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18, v nadaljnjem besedilu: ZNOrg). Strategija je bila pripravljena v sodelovanju z nevladnimi in prostovoljskimi organizacijami ter ministrstvi.

Temeljni strateški cilji strategije so:

1. dobro razvite, učinkovite in inovativne nevladne organizacije, ki so sposobne ustrezno identificirati in obravnavati potrebe svojega okolja ter se nanje učinkovito in uspešno odzivajo. S svojim delom prispevajo k družbeni povezanosti in solidarnosti, zagotavljajo vsem dostopne kakovostne storitve in imajo ustrezno sistemsko podporno okolje za svoje delovanje in razvoj. Uživajo velik ugled in podporo v svojem okolju, med odločevalci, javno upravo, gospodarstvom in splošno javnostjo. Poznajo različne inovativne in trajnostne vire ter modele financiranja. So dobro povezane na domači in mednarodni ravni ter imajo dobro razvito notranjo infrastrukturno podporo;
2. povezane, stabilne, manj razdrobljene in trajnostno naravnane nevladne organizacije in
3. kakovostno organizirano in trajnostno naravnano prostovoljstvo, ki je široko prepoznano kot vrednota in pomembno prispeva k družbeni blaginji.

Temeljni strateški cilji bodo doseženi s tremi konkretnimi cilji, ki se medsebojno podpirajo:

1. krepitev povezovanja in učinkovitosti nevladnih organizacij pri odzivanju na družbene izzive in potrebe,
2. krepitev sodelovanja države z nevladnimi organizacijami in
3. razvoj kakovostnega prostovoljstva v vseh segmentih družbe.

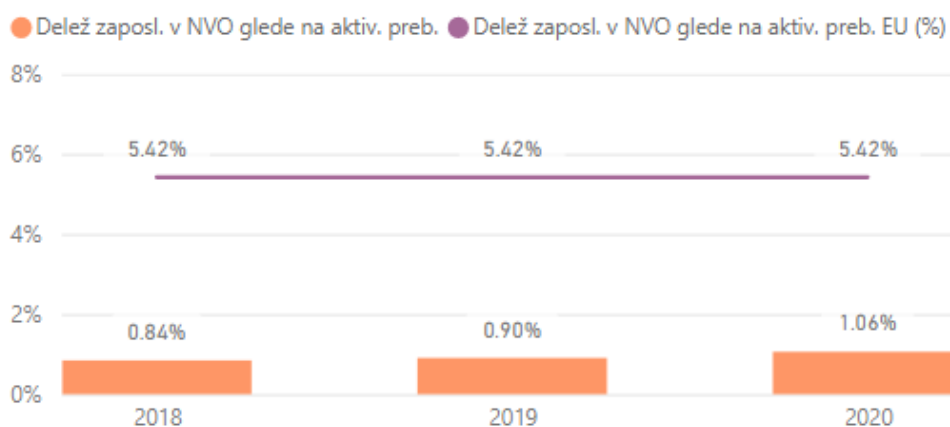
Z ZNOrg in strategijo je bil tako vzpostavljen temelj za razvoj in profesionalizacijo nevladnih organizacij in prostovoljstva.

V ZNOrg je določeno, da mora ministrstvo, pristojno za delovanje nevladnih organizacij, v šestih mesecih po poteku vsakega dvoletnega obdobja izvajanja strategije predložiti Vladi Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) poročilo o izvajanju strategije z oceno rezultatov in mnenjem Sveta Vlade Republike Slovenije za spodbujanje prostovoljstva, prostovoljskih in nevladnih organizacij (v nadaljnjem besedilu: svet za NVO), ki je zadolžen za spremljanje izvajanja strategije. Svet za NVO sestavljajo predstavniki ministrstev, predstavnik kabineta predsednika vlade ter predstavniki nevladnih in prostovoljskih organizacij.

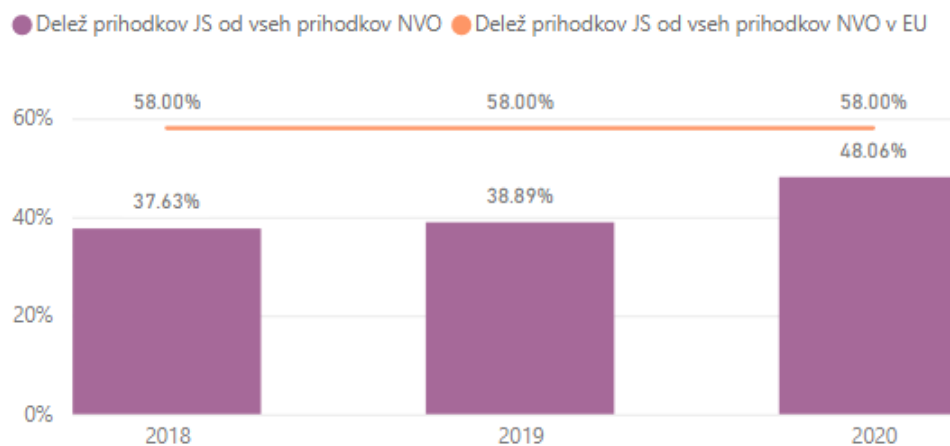
Gre za prvo vladno strategijo na področju razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva in s tem za prvo poročilo o izvajanju strategije.

OCENA STANJA¹

V Evropski uniji nevladne organizacije v povprečju zaposlujejo 5,4 % aktivnega prebivalstva, v Sloveniji je ta delež precej nižji in za leto 2020 znaša 1,1 % (0,9 % leta 2019 in 0,84 % leta 2018). Njihovo tesno sodelovanje z državo se kaže tudi v deležu prihodkov iz javnih virov, saj ta v državah članicah Evropske unije v povprečju znaša 58 % vseh prihodkov nevladnih organizacij, v Sloveniji za leto 2020 ta delež znaša 48,1 % (38,9 % leta 2019 in 37,6 % leta 2018). V letu 2019 so skupni prihodki nevladnih organizacij predstavljali 1,9 % slovenskega BDP (2 % leta 2019 in 2 % leta 2018). Zadnja večja mednarodna primerjalna raziskava Univerze John Hopkins iz leta 2013 je za svetovno povprečje izračunala 4,1 %, v državah EU pa 3,8 %.

Grafikon 1: Delež zaposlenih v NVO glede na aktivno prebivalstvo za leta 2018, 2019 in 2020 v Sloveniji in EU (John Hopkins 2013)

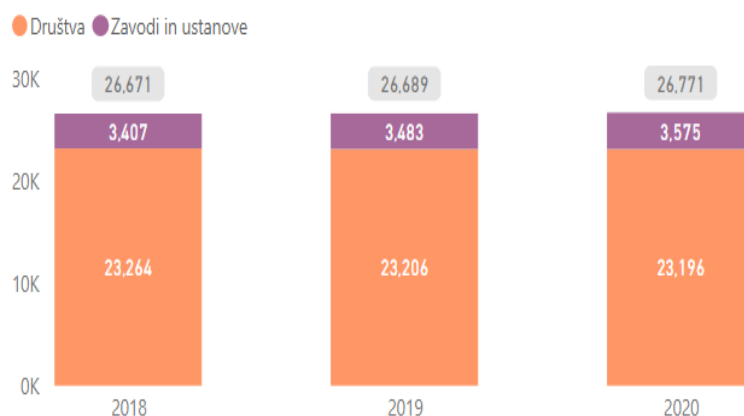

Grafikon 2: Delež prihodkov NVO iz javnih sredstev glede na vse prihodke NVO za leta 2018, 2019 in 2020 v Sloveniji in EU (John Hopkins 2013)

¹ Statistični podatki temeljijo na podatkih AJPES, aplikacije »Erar« in Statističnega urada RS

V državah članicah Evropske unije so nevladne organizacije močno vpete v delovanje države, zlasti na področjih izobraževanja (Belgija, Irska), zdravstva (Nizozemska), socialnega varstva (Avstrija, Francija, Nemčija, Španija) ter kulture in športa (Češka, Madžarska, Slovaška).

V Sloveniji je bilo konec leta 2020 registriranih 26.771 nevladnih organizacij, od tega 23.196 društev in 3.575 zasebnih zavodov ter ustanov. Največ nevladnih organizacij deluje na področju športa, kulture, sociale, izobraževanja, varstva okolja ter zaščite, reševanja in pomoči.² Po podatkih za leto 2020 so skupaj zaposlovale 10.489 oseb (8.871 leta 2019 in 8.126 leta 2018). Stanje po statističnih regijah je razvidno iz Tabel 1, 2 in 3.

Grafikon 3: Število NVO po letih

Regija	Št. NVO	Prihodki NVO	Prihodki Javna sredstva v NVO	Delež prihodkov JS od vseh prihodkov NVO	Št. zaposl. NVO	Prihodki Javna sredstva na NVO
Gorenjska	2,265	80,791,243	27,406,112	33.92%	708	12,100
Goriška	1,504	36,733,341	19,117,257	52.04%	416	12,711
Jugovzhodna	1,823	27,704,838	11,467,275	41.39%	202	6,290
Koroška	869	13,489,784	6,541,090	48.49%	119	7,527
Obalno-kraška	1,538	36,913,148	20,098,178	54.45%	462	13,068
Osrednjeslovenska	7,478	428,530,539	213,273,911	49.77%	5,261	28,520
Podravska	3,924	112,261,264	51,620,195	45.98%	1,430	13,155
Pomurska	1,819	40,624,989	25,257,363	62.17%	835	13,885
Posavska	1,004	14,660,356	7,049,871	48.09%	156	7,022
Primorsko-notranjska	707	13,068,399	7,633,921	58.42%	160	10,798
Savinjska	3,226	72,160,163	31,608,951	43.80%	696	9,798
Zasavska	614	8,193,758	4,307,344	52.57%	44	7,015
Total	26,771	885,131,822	425,381,468	48.06%	10,489	15,890

Tabela 1: Ključne statistike za NVO po regijah za leto 2020

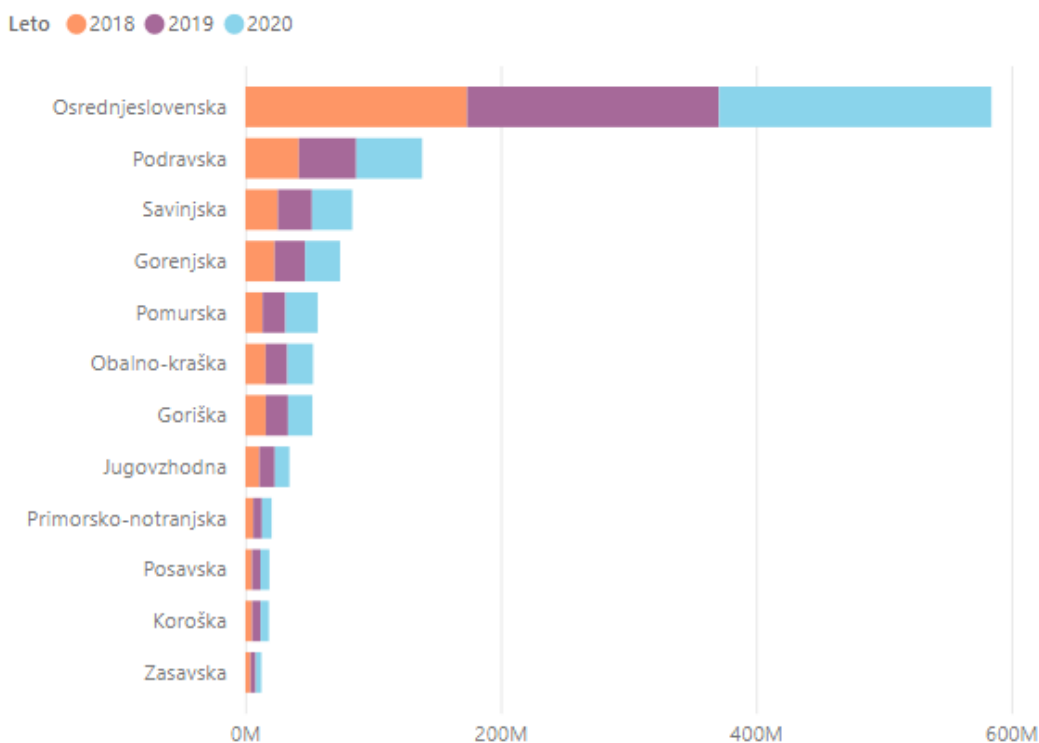
² Informacija o poslovanju društev v Republiki Sloveniji v letu 2019:
https://www.ajpes.si/Doc/LP/Informacije/Informacija_LP_drustva_2019.pdf

Regija	2018	2019	2020
Gorenjska	601	597	708
Goriška	374	381	416
Jugovzhodna	221	201	202
Koroška	72	95	119
Obalno-kraška	315	364	462
Osrednjeslovenska	4,169	4,603	5,261
Podravska	1,086	1,165	1,430
Pomurska	383	538	835
Posavska	109	124	156
Primorsko-notranjska	111	124	160
Savinjska	633	628	696
Zasavska	52	51	44
Total	8,126	8,871	10,489

Tabela 2: Število zaposlenih v NVO za leta 2018, 2019 in 2020

Regija	2018	2019	2020
Osrednjeslovenska	173,845,925	197,320,148	213,273,911
Podravska	42,056,877	44,975,201	51,620,195
Savinjska	25,631,025	26,662,345	31,608,951
Gorenjska	23,079,957	23,896,015	27,406,112
Pomurska	13,641,902	17,946,303	25,257,363
Obalno-kraška	16,065,831	16,993,902	20,098,178
Goriška	16,179,333	17,372,735	19,117,257
Jugovzhodna	11,136,702	12,080,012	11,467,275
Primorsko-notranjska	6,331,119	6,783,937	7,633,921
Posavska	5,414,349	6,521,949	7,049,871
Koroška	5,480,542	6,571,803	6,541,090
Zasavska	4,226,416	4,163,941	4,307,344
Total	343,089,979	381,288,291	425,381,468

Tabela 3: Višina javnih sredstev NVO po letih in regijah

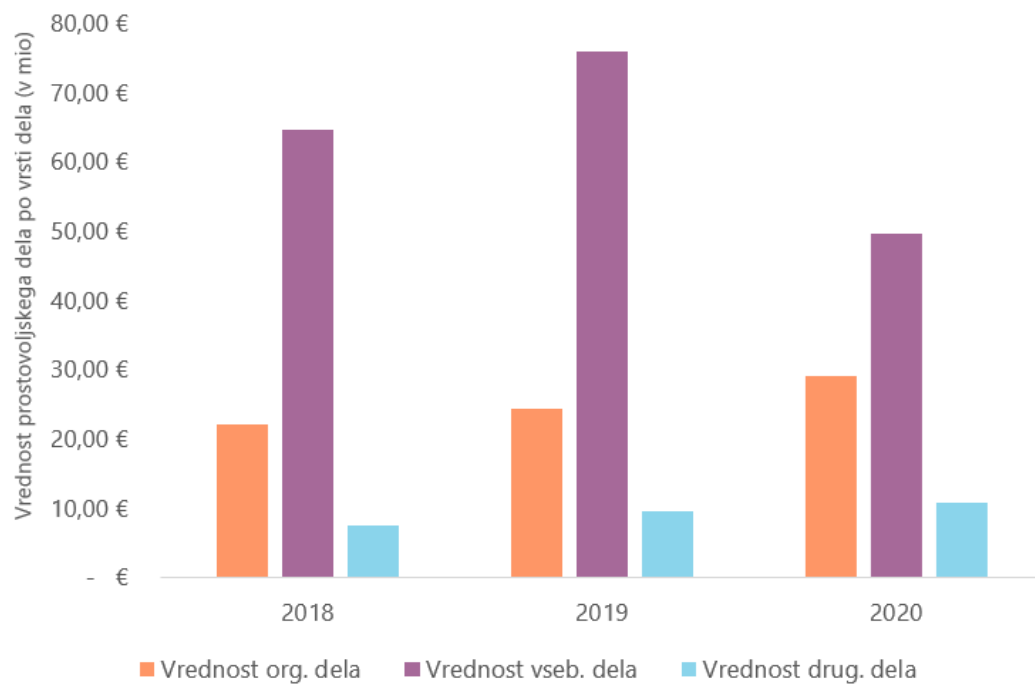

Grafikon 4: Javna sredstva NVO po letih in regijah

Velika večina nevladnih organizacij (90 %) nima niti enega zaposlenega. Največ zaposlenih (40 %) je bilo v nevladnih organizacijah, ki delujejo na področju sociale. Kadrovska podhranjenost v nevladnih organizacijah vpliva tudi na prostovoljstvo, ki ima v Sloveniji dolgo tradicijo in je široko razširjeno. Nizka stopnja zaposlenosti v prostovoljskih organizacijah se odraža v slabše usposobljenih prostovoljcih in pomanjkanju kakovostnega mentorstva ter spremljanja prostovoljcev. Velika večina prostovoljcev je iz starejše populacije, medtem ko je prostovoljstvo med mladimi in otroki premalo razširjeno.

V vpisnik prostovoljskih organizacij in organizacij s prostovoljskim programom (v nadaljnjem besedilu: vpisnik) je bilo leta 2020 vpisanih 1.912 (1.778 leta 2019 in 1.660 leta 2018) prostovoljskih organizacij in 206 organizacij s prostovoljskim programom (javni zavodi). Analiza podatkov za leto 2020 je pokazala, da je skupno število prostovoljcev 188.803, opravili pa so skoraj 7,4 milijonov ur prostovoljskega dela. Glede na ocenjene vrednosti prostovoljskih ur po Pravilniku prostovoljskega dela in vpisniku je bilo tako v letu 2020 skupaj opravljenega za več kot **74,6 milijonov EUR prostovoljskega dela**. Predstavljeni uradni podatki zajemajo le tisto prostovoljsko delo, ki se skladno z zakonom opravlja v okviru prostovoljskih organizacij in organizacij s prostovoljskim programom ter ga posameznica ali posameznik izvaja redno in najmanj 24 ur letno. Prostovoljstvo, ki se opravlja v okviru organizacij, ki se niso vpisale v vpisnik ali pa ga posameznice ali posamezniki opravijo manj kot 24 ur letno, ni zajeto. Ocenjuje se, da je v Sloveniji veliko več prostovoljcev in prostovoljskega dela, kot ga zajemajo uradne evidence.

Iz Skupnega poročila o prostovoljstvu za leto 2020 izhaja, da je bilo največ prostovoljskega dela opravljenega na področju socialne dejavnosti (skoraj 58,8 % vseh prostovoljskih ur), sledili pa sta področji vzgoje in izobraževanja ter področje kulture in umetnosti. Izjemno pomemben del prostovoljstva predstavljajo gasilske organizacije in druga društva, ki delujejo na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Grafikon 5: Ocenjena vrednosti prostovoljskega dela po vrstah prostovoljskega dela

POROČILO O IZVAJANJU STRATEGIJE V OBDOBJU 2018-2020

Konkretne cilje strategije lahko strnemo kot **ureditev obstoječega statusno-pravnega okvira, finančnega, infrastrukturnega podpornega okolja, profesionalizacije nevladnih organizacij** za njihov razvoj ter preglednost delovanja nevladnih organizacij.

Strategija v drugem delu naslavlja **sodelovanje nevladnih organizacij in države pri načrtovanju in izvedbi javnih politik**. Za ta namen mora javno financiranje nevladnih organizacij dosledneje upoštevati ciljno naravnost, kar pomeni, da mora biti javno financiranje na vseh področjih pogojeno z doseganjem ciljev javnih politik ter spodbujanjem povezovanja in sodelovanja nevladnih organizacij tako na domači kot mednarodni ravni.

V tretjem delu cilji strategije opredeljujejo **razvoj kakovostnega prostovoljstva in njegovo umeščenost v družbo**. Treba je vzpostaviti mehanizme, ki bodo prispevali k večji prepoznavnosti in krepitvi organiziranega prostovoljstva po posameznih področjih tako na lokalni kot nacionalni ravni. Pri tem je treba posebno pozornost nameniti spodbujanju mentorstva in koordinacije prostovoljcev, razvoju raznolikih oblik prostovoljstva ter priznavanju s prostovoljstvom pridobljenih kompetenc.

Cilj na področju infrastrukturnega podpornega okolja za razvoj nevladnih organizacij je nadaljnji razvoj mreže subjektov podpornega okolja za nevladne organizacije ter ciljno razvijanje tiste njihove dejavnosti in storitev, ki najučinkoviteje krepijo inovacijski in razvojni potencial nevladnih organizacij v Sloveniji z namenom hitrega odzivanja na potrebe družbe.

Ministrstvo za javno upravo je skladno z ZNOrg leta 2019 objavilo Javni razpis za podporno okolje za razvoj nevladnih organizacij 2019-2023, v okviru katerega se iz Sklada za razvoj NVO podpira ena horizontalna mreža, dvanajst regionalnih stičišč in mreža za prostovoljstvo. V okviru javnega razpisa se nadgrajujejo storitve podpornega okolja za nevladne organizacije (informiranost, organizacijska, strokovna in zagovorniška usposobljenost nevladnih organizacij, čezsektorsko povezovanje in sodelovanje za reševanje identificiranih potreb okolja, razvoj nevladnih organizacij, kakovostno, organizirano prostovoljstvo) z namenom dolgoročnega razvoja in učinkovitega sodelovanja nevladnih organizacij pri pripravi in izvajanju javnih politik.

Glede vključitve vsebinskih mrež v resorne politike skladno s 23. členom ZNOrg je Ministrstvo za javno upravo 3. 12. 2018 izvedlo delavnico za resorje na temo: Kako z vključevanjem nevladnih organizacij povečati kakovost priprave in izvajanja javnih politik. V nadaljevanju je bil 18. 1. 2019 in ponovno 5. 2. 2019 na resorje naslovljen dopis, s katerim je Ministrstvo za javno upravo udeležence delavnice pozvalo, da sporočijo, katere korake za uveljavitev 23. člena ZNOrg so že izvedli. Posredovano jim je bilo tudi poročilo z delavnice. Glede nadaljnjih aktivnosti umeščanja vsebinskih mrež na resorje je bil 8. 5. 2019 organiziran sestanek s konzorcijem vsebinskih mrež. Predstavnikom nevladnih organizacij je bilo pojasnjeno, kakšen je bil odziv posameznih ministrstev. Letnega srečanja konzorcijev vsebinskih mrež, ki je potekalo 22. 5. 2019, se je aktivno udeležila državna sekretarka Ministrstva za javno upravo. Za nadaljnjo spodbudo je minister za javno upravo 7. 6. 2019 vse resorne ministre pozval, da za podporo vsebinskim mrežam in učinkovito izvajanje 23. člena ZNOrg, kar bo omogočilo nadaljnjo krepitev civilnega dialoga in tvornega medsebojnega sodelovanja z mrežami nevladnih organizacij s posameznega vsebinskega področja ter trajnost rezultatov, načrtujejo določena sredstva v proračunu za naslednji dve leti. 19. 6. 2019 je bila s strani ministrstva ponovno organizirana delavnica za resorje v pomoč pri implementaciji 23. člena ZNOrg in nadaljnji podpori vsebinskim mrežam z namenom krepitve civilnega dialoga in tvornega medsebojnega sodelovanja med nevladno in vladno stranjo ter oblikovanja boljših javnih politik in kakovostnejše implementacije le-teh. Ministrstvo za javno upravo je v vmesnem času poskrbelo, da so bile aktivnosti vsebinskih mrež upravičene tudi na Javnem razpisu za profesionalizacijo nevladnih organizacij in prostovoljstva 2018 in Javnem razpisu za razvoj in profesionalizacijo nevladnih

organizacij in prostovoljstva 2019. Skladno s strategijo je ministrstvo iskalo rešitve za pridobitev sredstev za financiranje vsebinskih mrež iz tako imenovanih dodatnih pravic porabe kohezijskih sredstev, v nadaljevanju pa tudi v okviru neporabljenih EU sredstev, vendar do dogovora ni prišlo.

Eko sklad je leta 2019 objavil javni razpis, namenjen sofinanciranju podnebnih programov vsebinskih mrež nevladnih organizacij v dejavnostih informiranja, svetovanja, izobraževanja, raziskovanja, zagovorništva, mreženja, promocije in podpore v korist vseh nevladnih organizacij na dveh vsebinskih področjih: varstvo okolja in urejanje prostora. Za razpisano vsebino po predmetnem javnem razpisu je bilo na voljo 800.000 EUR iz sredstev Sklada za podnebne spremembe, predvideno za štiriletno delovanje dveh vsebinskih mrež. Sofinancirana sta podnebna programa delovanja vsebinske mreže: »Plan B za Slovenijo – mreža nevladnih organizacij za trajnostni razvoj« za področje varstva okolja prijaviteljice Ustanove Umanotera - slovenska fundacija za trajnostni razvoj in »Mreže za prostor« za področje urejanje prostora prijavitelja Inštitut za politike prostora.

Ministrstvo za zdravje je 2019 objavilo javni razpis za sofinanciranje programov varovanja in krepitev zdravja do leta 2022, javni razpis za sofinanciranje programov na področju prehrane in telesne dejavnosti do 2022, javni razpis za sofinanciranje programov preprečevanje nalezljivih bolezni s cepljenjem, obvladovanjem okužbe s HIV in drugih spolno prenosljivih okužb do leta 2022 v okviru katerih se sofinancirajo programi mreženja in povezovanja nevladnih organizacij z javnimi zavodi na področju obvladovanja kroničnih nenalezljivih bolezni in stanj, programi povezovanja in mreženja različnih akterjev na lokalni, nacionalni ali mednarodni ravni pri načrtovanju, zagovorništvu in izmenjavi dobrih praks na področju tobačne in alkoholne politike ter varovanja javnega zdravja s področja prepovedanih drog in drugih psihoaktivnih snovi ter nekemičnih zasvojenosti.

Urad RS za mladino kot organ v sestavi **Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport** v zvezi z izvajanjem drugega odstavka 23. člena ZNORG je v poročevalskem obdobju izvedel letni posvet mladinskega sektorja, ki je namenjen izmenjavi mnenj, dobrih praks in možnosti, ki jih na področju mladinskega dela zagotavlja Urad RS za mladino. Delovanje organizacij s statusom v javnem interesu v mladinskem sektorju oziroma delovanje organizacij, ki so ustanovljene zaradi zagotavljanja javnega interesa na področju mladinskega sektorja, spremlja tudi z rednimi poročili o izvajanju njihovega programa. Izmenjava mnenj za optimalno načrtovanje ukrepov poteka tudi v obliki informativnih dni in sestankov z deležniki (za javni poziv za sofinanciranje mladinskega dela ter ukrepe, financirane s sredstvi evropske kohezijske politike). Spremljanje poteka tudi z udeležbo na različnih dogodkih, ki jih organizacije načrtujejo (zaključne konference v okviru ukrepov, ki so financirani iz sredstev evropske kohezijske politike). Posamezne programe mladinskega dela Urad RS za mladino sofinancira tudi z namenom zagotavljanja servisnih in podpornih storitev za druge organizacije (primer Zavoda Mladinska mreža MaMa, ki nudi to storitev mladinskim centrom).

Javna agencija RS za varnost prometa sodeluje z nevladnimi organizacijami pri pripravi, izvajanju in vrednotenju politik na področju prometne varnosti v okviru Nacionalnega programa varnosti cestnega prometa (nadgradnja spletnega Portala SPV³ za področje aktivnosti nevladnih organizacij).

Ministrstvo za zunanje zadeve je v obdobju 2018 – 2020 financiralo projekt vsebinske mreže, izbran na konec leta 2017 objavljenem javnem razpisu za področje ozaveščanja javnosti, globalnega učenja in zagovorništva na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči. Projekt v skupni vrednosti 100.000 EUR se je zaključil leta 2020.

Razvoj in delovanje nevladnih organizacij na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ima že daljšo tradicijo. **Ministrstvo za obrambo** na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, Zakona o gasilstvu in Zakona o Rdečem križu Slovenije sofinancira aktivnosti vsebinskih mrež s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Povezujejo se tudi horizontalno, v t.i. zveze društev, in sicer na področju gasilstva, gorskega reševanja, jamarstva,

³ Portal Sveta za preventivo in vzgojo

potapljaštva, kinologije, vodnikov reševalnih psov, taborništva in skavtov ter radioamaterstva. Zveze se povezujejo v mednarodne organizacije, tako kot je npr. Gasilska zveza Slovenije članica mednarodne gasilske organizacije CTIF (Mednarodni tehnični komite za preprečevanje in gašenje ognja). Območna združenja Rdečega križa so vsebinsko in horizontalno povezana z Rdečim križem Slovenije, ta pa v Mednarodno federacijo društev Rdečega križa in Rdečega polmeseca.

Pomemben cilj predstavlja tudi **redno analitično spremljanje stanja in razvoja nevladnih organizacij**, saj tovrstna analitika pomeni temeljni pogoj načrtovanja in evalvacije uspešnosti državnih ukrepov za razvoj nevladnih organizacij. Ministrstvo za javno upravo vsako leto pripravi Skupno poročilo o prostovoljstvu v Republiki Sloveniji za preteklo leto⁴. Pri spremljanju razvoja nevladnih organizacij predstavlja leto 2018 izhodiščno leto.

Z namenom vzpostavitve dolgoročnega financiranja nevladnih organizacij ter **izvajanja ciljnega, učinkovitega in preglednega financiranja** ter za profesionalizacijo nevladnih organizacij je bil v letu 2019 ustanovljen proračunski Sklad za razvoj nevladnih organizacij. Ministrstvo za javno upravo je v sodelovanju s svetom za NVO pripravilo program porabe sredstev. Na podlagi programa in strategije so bili v letu 2019 objavljeni dva javna razpisa in en javni poziv: Javni razpis za razvoj in profesionalizacijo nevladnih organizacij in prostovoljstva 2019 (dvoletni javni razpis), Javni razpis za podporno okolje za razvoj nevladnih organizacij 2019-2023 in Javni poziv za leto 2019 za sofinanciranje projektov nevladnih organizacij, izbranih na razpisih, sofinanciranih iz proračuna Evropske unije ali Urada za finančni mehanizem, Evropskega združenja za prosto trgovino - EFTA. 2020 je bil ponovno objavljen Javni poziv za leto 2020 za sofinanciranje projektov nevladnih organizacij, izbranih na razpisih, sofinanciranih iz proračuna Evropske unije ali Urada za finančni mehanizem, Evropskega združenja za prosto trgovino - EFTA.

Ministrstva na področjih, za katera so pristojna, preko javnih razpisov financirajo tudi druge projekte in programe nevladnih organizacij, ki so namenjeni za razvoj posameznih področij in uresničevanju politik. Ministrstva oziroma vladne službe in določene javne agencije, ki razpisujejo sredstva za nevladne organizacije, so poročilo o izvajanju strategije posredovali na Ministrstvo za javno upravo. Pristop ni bil povsem enoten, zato bo potrebno ta del v prihodnje izpopolniti. Dodatne informacije so bile pripravljene preko pregledovanja posameznih javnih razpisov. Za izhodišče je bilo vzeto leto 2018. Javni razpisi, ki so bili objavljeni pred letom 2018, izvajali pa so se v obdobju poročanja strategije, niso šteti v osnovnih podatkih o javnih razpisih, medtem ko je višina dodeljenih sredstev javnih razpisov, ki so bili objavljeni pred letom 2018, upoštevana.

Po zbranih podatkih posameznih ministrstev, vladnih služb in agencij je bilo v obdobju od leta 2018 do vključno leta 2020 objavljenih 138 javnih razpisov (54 leta 2018, 40 leta 2019 in 44 leta 2020), v katerih so bile med upravičenimi prijavitelji tudi nevladne organizacije. Leta 2018 je bilo nevladnim organizacijam dodeljenih 41,2 mio sredstev, leta 2019 53,7 mio in leta 2020 47,2 mio. 91 javnih razpisov je bilo enoletnih (65,9 %) in 47 večletnih. Možnost predplačil je bila uporabljena v 81 javnih razpisih. Prostovoljsko delo kot lastni materialni vložek je bilo upoštevano v 58 javnih razpisih, v 46 javnih razpisih je šlo za 100 % financiranje, zato upoštevanje prostovoljskega dela kot materialnega vložka ni bilo relevantno. Upoštevanje statusa v javnem interesu skladno z ZNOrg je bilo v 75 javnih razpisih. Iz zbranih podatkov je razvidno, da vsi javni razpisi naslavlajo cilje javnih politik.

⁴ <https://www.gov.si teme/prostovoljstvo/>

1. PREGLED FINANCIRANJA PREKO JAVNIH RAZPISOV

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti sofinancira socialnovarstvene programe, programe socialne aktivacije in psihosocialne pomoči otrokom, mladostnicam in mladostnikom oziroma njihovim družinam kot tudi družinske in večgeneracijske centre in projekte s področja enakosti žensk in moških. Ministrstvo podpira tudi programe nevladnih organizacij na področju vojnih invalidov in žrtev vojnega nasilja, programe rekreativnih, športnih in kulturnih dejavnosti organizacij upokojencev in delovnih invalidov. Od leta 2017 se na podlagi javnega razpisa sofinancirajo tudi petletni projekti večgeneracijskih centrov, ki so namenjeni socialnemu vključevanju ranljivih skupin. Poleg tega sofinancirajo programe centrov za družino in psihosocialne pomoči otrokom in staršem, izvajalci so javni zavodi in nevladne organizacije. Leta 2018 je bilo nevladnim organizacijam izplačanih 13,6 mio EUR, leta 2019 14,5 mio EUR in leta 2020 15,4 mio EUR.

Ministrstvo za kulturo sofinancira programe in projekte nevladnih organizacij na področju uprizoritvene in vizualne umetnosti, mednarodnega sodelovanja in predstavljanja vrhunske slovenske umetniške produkcije v tujini, podpira razvoj filmskega in avdiovizualnega področja, festivale in bienale, večletne cikle in nacionalne nagrade na področju vizualnih umetnosti, izvajanje programov na področju kulturne dediščine, romske skupnosti, ohranjanja, razvoja in promocije zgodovinske jezikovne in kulturne raznolikosti ter kulturne identitete pripadnikov nemško govoreče etnične skupine v Republiki Sloveniji. Leta 2018 je bilo nevladnim organizacijam izplačanih 5,1 mio EUR, leta 2019 13 mio EUR in leta 2020 7,6 mio EUR.

Ministrstvo za javno upravo podpira programe in projekte podpornega okolja (12 regionalnih stičišč, horizontalno mrežo in mrežo za prostovoljstvo), profesionalizacije in razvoja nevladnih organizacij na vseh področjih (100 delovnih mest v letu 2018 in 124 delovnih mest v letih 2019 in 2020) ter zagotavlja del lastnega deleža nevladnim organizacijam, ki so bile izbrane na razpisih, sofinanciranih iz proračuna Evropske unije ali Urada za finančni mehanizem, Evropskega združenja za prosto trgovino – EFTA. Leta 2018 je bilo nevladnim organizacijam izplačanih 4,7 mio EUR, leta 2019 6 mio EUR in leta 2020 4,7 mio EUR.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport podpira programe in dejavnosti izobraževanja odraslih, sofinancira raziskovalne projekte, domače periodične poljudnoznanstvene publikacije, znanstvene monografije ter članarine in delovanje v mednarodnih znanstvenih združenjih. Skrbi tudi za sofinanciranje aktivnosti v zvezi s promocijo slovenske znanosti v tujini in povezovanje znanstvenih dosežkov. Ministrstvo podeljuje koncesije za izvajanje javne službe na področju raziskovalne dejavnosti v obliki infrastrukturnih programov. Kot spodbuda za nevladne organizacije, ki delujejo v EU, ima tudi razpis za izplačilo enkratnega finančnega prispevka k stroškom priprave in prijave projektov okvirnega programa za raziskave in inovacije EU. Urad za mladino, ki deluje v okviru MIZŠ, sofinancira programe mladinskega dela. Leta 2018 je bilo nevladnim organizacijam izplačanih 2,4 mio EUR, leta 2019 2,4 mio EUR in leta 2020 2,3 mio EUR. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport podpira tudi športna društva, ki predstavljajo osnovo vrhunskega in kakovostnega športa, poleg tega pa so pomemben izvajalec športnih interesnih programov za otroke in mladino, družine, delovno-aktivno populacijo ter starejše. Delovanje športnih društev in njihovih zvez predstavlja javni interes na področju športa, zato država spodbuja in materialno podpira društveno dejavnost s sofinanciranjem delovanja športnih organizacij na državni ravni. Za ta namen je bilo v letih 2018 do 2020 razpisanih 1,35 mio EUR letno. Do sofinanciranja so upravičene vse nacionalne panožne športne zveze, obe krovni športni organizaciji (Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez in Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite), nacionalna športna zveza na področju športne rekreacije ter nacionalna športna zveza na področju študentov.

Ministrstvo za zdravje sofinancira programe neposredne pomoči, svetovanja in oskrbe zdravstvenih stisk in težav ranljivih, ogroženih oseb ter bolnikov z redkimi boleznimi, programe za izvajanje

izboljšanja prehranjevalnih in gibalnih navad ter zaustavitve trenda naraščanja telesne mase, programe varovanja in krepitev zdravja s ciljem preprečevanja rabe dovoljenih in prepovedanih drog ter nekemičnih zasvojenosti, kroničnih nenalezljivih bolezni in krepitev duševnega zdravja, programe preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV in drugih spolno prenosljivih okužb s ključnim ciljem preprečevanja nalezljivih bolezni in izboljšanja zdravja ter razvoja, programe za promocijo in povečanje deleža cepljenih v Sloveniji ter nadgradnje mreže mobilnih enot za izvajanje preventivnih programov in programov zmanjševanja škode na področju prepovedanih drog. Leta 2018 je bilo nevladnim organizacijam izplačanih 3,3 mio EUR, leta 2019 3,8 mio EUR in leta 2020 3,6 mio EUR.

Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje z namenom razvoja prostovoljstva na področju gasilstva sofinancira nabavo gasilske zaščitne in reševalne opreme gasilskim društvom. Na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so bile na podlagi Zakona o gasilstvu, Zakona o varstvu pred požarom in Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč sklenjene tudi številne pogodbe za sofinanciranje delovanja služb in drugih operativnih sestavov, društev in drugih nevladnih organizacij (npr. z gasilskimi enotami širšega pomena, Rdečim križem Slovenije, zvezami društev, ob okroglih visokih obletnicah obstoja prostovoljnih gasilskih društev ...). V okviru Ministrstva za obrambo se sofinancirajo tudi programi nevladnih organizacij v javnem interesu na področju vojnih veteranov z namenom razvijanja in spodbujanja domoljubja ter ohranjanja zgodovinskih izročil s spominskimi svečanostmi, proslavami, komemoracijami, okroglimi mizami, pohodi in drugimi obeleževanji pomembnih dogodkov, krajev in osebnosti iz slovenske zgodovine. Leta 2018 je bilo nevladnim organizacijam izplačanih 8,2 mio EUR, leta 2019 8,7 mio EUR in leta 2020 9,6 mio EUR.

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo sofinancira projekte nevladnih organizacij, ki prispevajo k razvoju in profesionalizaciji socialnih podjetij z namenom njihovega obstoja na trgu in sicer preko mentorjev, kot pomembnega dela podpornega okolja za socialna podjetja v Sloveniji, podpira izvajanje lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost ter sofinancira opravljanje javnih služb obveščanja in izobraževanja potrošnikov ter javne službe izvajanja primerjalnih ocenjevanj blaga in storitev. Leta 2018 je bilo nevladnim organizacijam izplačanih 0,3 mio EUR, leta 2019 1 mio EUR in leta 2020 0,5 mio EUR.

Ministrstvo za okolje in prostor je v obdobju 2018 do 2020 v skupni višini 1,2 mio EUR sofinanciralo projekte nevladnih organizacij na področju trajnostnega razvoja varstva okolja za prehod v zeleno, z viri gospodarno in konkurenčno nizkoogljično družbo in gospodarstvo, trajnostne mobilnosti in prometa, trajnostne potrošnje in proizvodnje, trajnostne gradnje, trajnostnega turizma, preprečevanja odpadkov, ponovne uporabe in zmanjševanje potrošnje embalaže; ohranjanja narave in njene biotske raznovrstnosti, zlasti preprečevanja in obvladovanja vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst, nedopustnega odlaganja odpadkov v jame; vključevanja javnosti v procese odločanja o razvoju in urejanju prostora in usposabljanju za zaposlene v občinah, upravnih enotah ter urejanju prostorske problematike v romskih naseljih. Ministrstvo za okolje in prostor preko javnega razpisa dodeli prostor Okoljskega centra v brezplačno uporabo nevladnim organizacijam. Leta 2018 je bilo nevladnim organizacijam izplačanih 0,3 mio EUR, leta 2019 0,4 mio EUR in leta 2020 0,3 mio EUR.

Ministrstvo za notranje zadeve sofinancira oskrbo žrtev trgovine z ljudmi in sicer namestitve v varnem prostoru in projekte (re)integracije, medkulturni dialog in aktivnosti na področju tujcev, kot so spremljanje odstranitve tujcev iz RS, prostovoljno vračanje tujcev iz RS, reintegracijske programe v državi vrnitve tujcev ter informiranje in pravno svetovanje tujcev na področju mednarodne zaščite. Leta 2018 je bilo nevladnim organizacijam izplačanih 0,1 mio EUR, leta 2019 0,3 mio EUR in leta 2020 0,2 mio EUR.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sofinancira projekte nevladnih organizacij s področja kmetijstva, gozdarstva in podeželja, ki prispevajo k razvoju, ohranjanju in prepoznavnosti slovenskega kmetijstva, gozdarstva, podeželja ter projekte za izboljšanje dela in življenja kmečkih in

podeželskih žensk. V okviru projektov se spodbuja delovanje, združevanje in povezovanje ljudi na podeželju z izvajanjem različnih oblik prenosov znanja in informiranja (delavnice, tečaji, strokovna srečanja, seminarji, forumi, tekmovanja, razstave, sejmi, ogledi primerov dobrih praks, izdajo promocijskega materiala, publikacij in katalogov), ter izvajanjem programov prostovoljstva. Prav tako pa se projekti nevladnih organizacij sofinancirajo v okviru Podukrepa Programa razvoja podeželja 2014 -2020 »Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost«. Leta 2018 je bilo nevladnim organizacijam izplačanih 0,3 mio EUR, leta 2019 0,3 mio EUR in leta 2020 0,3 mio EUR.

Ministrstvo za zunanje zadeve sofinancira projekte s področja mednarodnega razvojnega sodelovanja v državah Zahodnega Balkana, Vzhodne Evrope, Afrike in Bližnjega vzhoda z namenom izboljšanja dostopa do naravnih virov in povečanja učinkovitosti njihove rabe, povečanje možnosti za preživetje in izboljšanje kakovosti življenja najrevnejših prebivalcev, ekonomskemu in socialnemu opolnomočenju žensk in družin, ustvarjanje dohodka in zaposlitve za brezposelne ženske. Leta 2018 je bilo nevladnim organizacijam izplačanih 0,7 mio EUR, leta 2019 0,7 mio EUR in leta 2020 0,6 mio EUR.

Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov s pomočjo Sklada za azil, migracije in vključevanje (AMIF) sofinancira projekte, ki jih izvajajo nevladne organizacije in sicer: pomoč pri integraciji oseb s priznano mednarodno zaščito, pomoč pri nastanitvi in oskrbi prosilcev za mednarodno zaščito ter informiranju prosilcev za mednarodno zaščito o hišnem redu, pravicah in dolžnostih ter načinu življenja v Republiki Sloveniji, informiranje žrtev trgovine z ljudmi, spolnega nasilja ali nasilja po spolu ter izvedba opismenjevanja in učne pomoči za prosilce za mednarodno zaščito, informiranje širše javnosti o begunski problematiki in organizacija Dneva begunca. Leta 2018 je bilo nevladnim organizacijam izplačanih 0,3 mio EUR, leta 2019 0,4 mio EUR in leta 2020 0,2 mio EUR.

Javna agencija RS za varnost prometa v podporo izvajanju Nacionalnega programa varnosti cestnega prometa sofinancira aktivnosti nevladnih organizacij na področju zagotavljanja večje prometne varnosti. Leta 2019 je bilo nevladnim organizacijam izplačanih 0,2 mio EUR in leta 2020 0,07 mio EUR.

Urad Vlade RS za komuniciranje sofinancira projekte namenjene mladim, ki prispevajo k ustvarjanju in širjenju strpnosti ter k spoštovanju in sprejemanju pripadnikov različnih narodnosti in različnih etničnih skupin, beguncev in migrantov, boljši medijski pismenosti mladih, ozaveščanju mladostnikov o nevarnostih trgovine z ljudmi, o načinih novačenja, o nevarnostih, ki so jim izpostavljeni na spletu, o prisilnih in dogovorjenih porokah ter usposabljanju za prepoznavanje tveganja, ustreznih načinov ukrepanja in samozaščitnega obnašanja, zagotavljanju neposredne komunikacije s potencialnimi žrtvami in o konkretnih primerih delovnega izkoriščanja in prisilnega dela. Leta 2018 je bilo nevladnim organizacijam izplačanih 0,1 mio EUR, leta 2019 0,1 mio EUR in leta 2020 0,02 mio EUR.

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu podpira avtohtono slovensko narodno skupnost v zamejstvu in s tem spodbuja dejavnosti Slovencev, ki živijo v sosednjih državah in njihovo povezovanje z Republiko Slovenijo ter Slovence po svetu z namenom povezovanja z Republiko Slovenijo. Leta 2018 je bilo nevladnim organizacijam izplačanih 0,4 mio EUR, leta 2019 0,5 mio EUR in leta 2020 0,4 mio EUR.

Za **zagotovitev ciljnega, učinkovitega in preglednega financiranja nevladnih organizacij** je pomembno, da se po zaključku preverijo doseženi rezultati in cilji, in sicer za morebitne prihodnje izboljšave oziroma izvede evalvacija javnega razpisa.

S ciljem učinkovitega financiranja nevladnih organizacij tudi na lokalni ravni je **Ministrstvo za javno upravo** leta 2019 sodelovalo na konferenci, ki sta jo organizirala Zavod center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij in Skupnost občin Slovenije. Namen konference je bil spodbuditi razmislek o boljših javnih razpisih in nuditi podporo občinskim uradnikom pri uporabi rešitev v praksi. Ministrstvo je predstavilo izkušnje z uvedbo pavšalov in poenostavitev z namenom

transparentnega, gospodarnega in učinkovitega financiranja, s poudarkom na rezultatih. Izvedena je bila tudi analiza Javnega razpisa za sofinanciranje projektov razvoja in profesionalizacije nevladnih organizacij in prostovoljstva iz leta 2018, ki je pokazala, da se je po preteku sofinanciranja delovnih mest v nevladnih in prostovoljskih organizacijah ohranilo kar 69 % delovnih mest.

Ministrstvo za zunanje zadeve je po objavi javnih razpisov za sofinanciranje projektov nevladnih organizacij na področju razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči v letih 2018, 2019 in 2020 izvedlo vsakoletno interno vrednotenje javnih razpisov s pregledom učinkovitosti ukrepov in meril, ob upoštevanju določil Zakona o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarne pomoči Republike Slovenije in Uredbe o izvajanju Zakona o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarne pomoči. Prav tako je na letni ravni, po izvedbi javnega razpisa, organiziralo srečanje z nevladnimi organizacijami na področju razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, kjer so imele nevladne organizacije priložnost podati povratno informacijo o izvedbi javnega razpisa. Ministrstvo za zunanje zadeve, skladno s Smernicami o sodelovanju Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije, nevladnih organizacij in mreže nevladnih organizacij na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, organizira redna letna srečanja oziroma vodi reden dialog s predstavniki vsebinske mreže – Platformo NVO s področja mednarodnega razvojnega sodelovanja, humanitarne pomoči in globalnega učenja, Slogo.

Leta 2018 je **Urad za preprečevanje pranja denarja** v sodelovanju z **Zavodom Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij** izvedel usposabljanje in posvet o tveganjih za nevladne organizacije glede pranja denarja in financiranja terorizma v nevladnih organizacijah, na katerem je bilo predstavljeno, katere informacije mora posamezna nevladna organizacija javno objaviti, da bi bila dovolj transparentna. Ministrstvo za javno upravo sofinancira podporno okolje za nevladne organizacije, v okviru katerega horizontalna mreža osvešča nevladne organizacije o preglednosti, integriteti in odgovornosti skozi posvete in delavnice.

Inštitut RS za socialno varstvo za **Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti** vsako leto opravi redno evalvacijo socialnovarstvenih programov. Z evalvacijo se ugotavlja tako ustreznost programskih vsebin za uporabnike kot morebitne težave izvajalcev. Programi se evalvirajo po posameznih vsebinah (brezdomci, duševno zdravje, otroci in mladostniki). Poleg redne vsakoletne evalvacije Inštitut RS za socialno varstvo opravi še posebno, podrobno evalvacijo izbranega področja. Evalvacije so objavljene na spletni strani Inštituta. Leta 2017 so bili evalvirani programi s področja otrok in mladostnikov, leta 2019 pa programi s področja brezdomstva.⁵ Inštitut RS za socialno varstvo je pripravil tudi končno evalvacijo izvajanja projektov socialne aktivacije v obdobju od 2017 do 2019, v kateri med drugim ugotavlja, da programi aktivacije predstavljajo velik razvojni potencial tudi za nevladne organizacije, ki so bile vključene v izvajanje programov.⁶

Na področju mladinskega dela je bila v okviru **Urada RS za mladino** pri delnem poročilu o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu za mladino 2013-2022 izvedena evalvacija, ki je delno zajemala tudi anketiranje organizacij s statusom v javnem interesu v mladinskem sektorju v zvezi z izvajanjem in načrtovanjem javnega poziva za sofinanciranje mladinskega dela. Prav tako je bila v tem obdobju s strani Deloitte d.o.o. in naročnika Službe Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko opravljeno Vrednotenje uspešnosti ukrepov za trajno vključevanje mladih na trg dela in v tem okviru tudi operacij, ki jih je izvajal Urad RS za mladino: »Spodbujanje aktivnega državljanstva mladih za večjo zaposlenost 2016-2018« in javni razpis »Zaposlitev na področju mladinskega dela v mladinskem sektorju«.⁷

⁵ <https://www.irsv.si/index.php/evalvacije>, <https://www.irsv.si/raz-porocila/socialne-zadeve#socialno-varstveni-programi>

⁶ <https://www.irsv.si/index.php/socialne-zadeve/socialna-aktivacija>

⁷ https://www.eu-skladi.si/sl/dokumenti/studije-in-vrednotenja/20190719_svrk_koncno_porocilo_final-clean.pdf

2. SODELOVANJE NEVLADNIH ORGANIZACIJ PRI NAČRTOVANJU JAVNIH POLITIK TER KREPITEV ČEZSEKTORSKIH PARTNERSTEV

Za izboljšanje **sodelovanja javnosti pri načrtovanju javnih politik** je bilo že narejenih nekaj korakov. Sprejeta je bila Resolucija o normativni dejavnosti in izdana Priročnik za načrtovanje in izvajanje posvetovalnih procesov ter Smernice za vključevanje deležnikov v pripravo predpisov. Za prepoznavanje potenciala sodelovanja z nevladnimi organizacijami pri doseganju ciljev javnih politik je bil cilj izvesti ustrezne analize stanja nevladnih organizacij po posameznih področjih. Izziv predstavljajo napovedani procesi deinstitucionalizacije in razvoja skupnostne skrbi.

Upravna akademija od leta 2018 dalje izvaja Usposabljanje »Kako javnost(i) učinkovito vključiti v pripravo predpisov in politik«. Cilj usposabljanj je zagotoviti usposobljenost javnih uslužbencev ministrstev, upravnih enot, vladnih služb in občin glede načrtovanja ter izvajanja posvetovalnih procesov. Udeleženci oziroma pripravljavci predpisov poglobijo znanje o komuniciranju zakonodajnih predlogov ter usklajevanju deležnikov in interesov. Odzivi udeležencev so pozitivni. Leta 2018 je bilo izvedenih pet usposabljanj s 85 udeleženci, 2019 se je petih usposabljanj skupaj udeležilo 65 javnih uslužbencev, 2020 je bilo izvedeno eno usposabljanje s 15 udeleženci.

V okviru Partnerstva za spremembe se pod okriljem Ministrstva za javno upravo izvaja projekt sodelovanja med zaposlenimi v slovenskem javnem in zasebnem sektorju. Gre za izmenjavo med zaposlenimi z namenom pridobivanja novih izkušenj, znanj in prenosa dobrih praks. V projektu lahko poleg gospodarstva in javne uprave sodelujejo tudi nevladne organizacije.

Ministrstvo za javno upravo se je aktivno udeležilo tudi promocijskih aktivnosti (udeležbe na konferencah, na sejmih, obiski upravnih enot, objava člankov, medresorski sestanki, delavnice za medresorsko delovno skupino za boljšo zakonodajo, ipd.), katerih cilj je bil spodbujanje sodelovanja pripravljavcev predpisov s širšo javnostjo. Junija 2019 je vlada sprejela Akcijski načrt za izboljšanje postopka načrtovanja, priprave, sprejemanja in vrednotenja učinkov zakonodaje 2019-2022. Gre za načrt ukrepov, s katerimi se želi zapolniti vrzeli ter odpraviti posamezne horizontalne in sistemske pomanjkljivosti v postopkih načrtovanja, priprave in sprejemanja predpisov. V načrtu je zajet celoten krogotok, od načrtovanja do evalviranja zakonodaje, poudarek pa je tudi na potrebnosti neprekinjenega in poglobljenega izobraževanja javnih uslužbencev na tem področju. Med pomembnejšimi ukrepi je tudi spodbujanje sodelovanja in vključevanja javnosti v oblikovanje predpisov.

Ministrstvo za kulturo ima na podlagi Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo ustanovljen Nacionalni svet za kulturo, ki je neodvisno telo, ki usmerja nacionalno strategijo za kulturo. Ministrstvo se vabilu na seje vedno odzove in z njimi korektno sodeluje. Prav tako je uspešno sodelovanje s posameznimi nevladnimi organizacijami.

Ministrstvo za javno upravo ocenjuje, da je bil program ukrepov v tem obdobju poročanja pri rezultatu urejan statusno pravni okvir, urejen infrastrukturni okvir na regionalni ravni in nacionalni ravni ter vsebinskih področjih in kontinuirana seznanjenost s kazalci razvoja in učinkovitostjo NVO in prostovoljstva izveden v 60 %. Izvedeni niso bili ukrepi vezani na spremembo Zakona o zavodih in Zakona o humanitarnih organizacijah, prav tako niso bile podprte vsebinske mreže na vseh področjih delovanja nevladnih organizacij. V okviru rezultatov urejenega finančnega okvira, okrepljenega sodelovanja z nevladnimi organizacijami pri načrtovanju javnih politik in predpisov ter okrepljene vloge nevladnih organizacij znotraj javnih politik in razvojnih načrtov, sprejetih ukrepov za povečanje števila trajnih zaposlitev v nevladnih organizacijah, vzpostavljena aktivna partnerstva med nevladnimi organizacijami, gospodarstvom in javno upravo ter zagotavljanja večje preglednosti, integritete in odgovornosti v nevladnih organizacijah so bili ukrepi v tem poročevalskem obdobju izvedeni skoraj v

celoti. Izveden ni bil ukrep pregled nad stanjem in nad področji, kjer je možen/potreben prenos storitev in opredelitev pogojev.

3. RAZVOJ ORGANIZIRANEGA IN KAKOVOSTNEGA PROSTOVOLJSTVA

Cilj na področju prostovoljstva je **krepitev prostovoljstva kot družbene vrednote**, ki odgovarja na potrebe skupnosti in prispeva k večji solidarnosti, povezovanju in vključenosti.

Ministrstvo za javno upravo v okviru podpornega okolja podpira tudi mrežo za prostovoljstvo, katere nosilka je Združenje Slovenska filantropija. Leta 2018 in 2019 sta bila objavljena javna razpisa za sofinanciranje projektov razvoja in profesionalizacije nevladnih organizacij in prostovoljstva, v okviru katerih je v obdobju od 2018 do 2021 sofinanciranih 41 delovnih mest za koordinatorje oziroma mentorje prostovoljcem. S financiranjem delovnih mest mentorjev in koordinatorjev prostovoljcem se podpira tudi projekte oziroma programe, ki spodbujajo različne oblike prostovoljstva. Leta 2019 je ministrstvo z aktivno udeležbo sodelovalo na 12. Slovenskem kongresu prostovoljstva, ki ga vsaki dve leti organizira Združenje Slovenska filantropija, na temo Kaj sta prinesla Zakon o prostovoljstvu ter Strategija razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva. Ministrstvo je poudarilo pomen vpisa nevladnih organizacij v vpisnik prostovoljskih organizacij in organizacij s prostovoljskim programom ter pomen poročanja prostovoljskih organizacij. Le na ta način bo resnično viden prispevek prostovoljskega dela k družbeni blaginji.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti spodbujanje sodelovanja med prostovoljskimi organizacijami in javnimi zavodi zagotavlja v okviru vsakoletnega javnega razpisa za sofinanciranje socialnovarstvenih programov. Skladno z Zakonom o prostovoljstvu, prijaviteljem na javni razpis, ki v izvajanje programov vključujejo tudi prostovoljce, pri ocenjevanju nameni dodatne točke. V letu 2018 je bilo sofinanciranih 176 socialnovarstvenih programov, v katere je bilo vključenih okoli 8.000 prostovoljcev, 2019 je bilo sofinanciranih 170 socialnovarstvenih programov, v katere je bilo vključenih okoli 8.000 prostovoljcev. Od leta 2017 se na podlagi javnega razpisa sofinancirajo tudi projekti večgeneracijskih centrov, ki so namenjeni socialnemu vključevanju ranljivih skupin. Vzpostavljenih je bilo 15 centrov po vsej Sloveniji. Izvajalci so javni zavodi in nevladne organizacije, ki na podlagi javnega razpisa v izvajanje projektov vključujejo tudi prostovoljce. Od leta 2017 do 2020 je v projektih večgeneracijskih centrov sodelovalo 7371 prostovoljcev. V okviru izvajanja vseh programov v podporo družini, so v okviru posrednih stroškov zagotovljena sredstva za stroške povezane s prostovoljskim delom, ki nastanejo po sklenjenih dogovorih. Skladno z navedenim so bili v pomoč pri izvedbi programov v podporo družini vključeni tudi številni prostovoljci, ki so pripomogli k še bolj kvalitetni izvedbi razpisanih vsebin. **Inštitut RS za socialno varstvo** vsako leto na podlagi letnih poročil izvajalcev socialnovarstvenih programov pripravi analizo⁸. Glavni namen je zbrati in analizirati podatke o socialnovarstvenih programih, ki jih sofinancira Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter na tej podlagi pridobiti vpogled v stanje, trende in razvoj mreže socialnovarstvenih programov ter prostovoljstva. Ažurno spremljanje socialnovarstvenih programov je pomembno z vidika preverjanja doseganja ciljev, zastavljenih v Resoluciji o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020, zbrani podatki o programih in prostovoljstvu pa predstavljajo tudi pomemben podatkovni vir za pripravo drugih nalog inštituta ter različnih poročil in publikacij drugih organizacij.

Na **Ministrstvu za obrambo** so s ciljem spodbujanja solidarnosti in razvoja prostovoljstva v letih 2018, 2019 in 2020 podelili nagrade Civilne zaščite in številna priznanja Civilne zaščite. Nagrade se na podlagi Uredbe o priznanjih in nagradah na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami prostovoljcem in prostovoljskim organizacijam podeljujejo za zasluge in prispevek pri razvijanju in

⁸ <https://www.irssv.si/raz-porocila/socialne-zadeve#socialno-varstveni-programi>

krepitevi pripravljenosti, izvajanju zaščite, reševanja in pomoči ter odpravljanju posledic naravnih in drugih nesreč.

Prenos znanja na mlade prostovoljce na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami se izvaja preko visoko usposobljenih mentorjev v društvih in zvezah s področja gasilstva, gorskega reševanja, jamarstva, potapljaštva, kinologije, vodnikov reševalnih psov, taborništva in skavtov, radioamaterstva ter Rdečega križa Slovenije. V določanje, izvajanje in sofinanciranje programov usposabljanj se vključujejo tako lokalne skupnosti in država s strokovnimi kadri, kakor tudi s sredstvi proračuna države in lokalnih skupnosti za sofinanciranje dejavnosti društev, vse s ciljem krepite in spodbujanja prostovoljstva med mladimi, za potrebe učinkovitejše odzivnosti sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Ministrstvo za zdravje je spodbujalo sodelovanje med nevladnimi organizacijami in javnimi zavodi za zagotavljanje optimalnih storitev uporabnikom. V poročevalskem obdobju so je vseskozi izvajalo sofinanciranje nevladnih organizacij s področja javnega zdravja, ki v sklopu izvajanja svojih programov in projektov delujejo tudi na področju prostovoljstva.

Ministrstvo za kulturo je aktivnosti prostovoljstva na področju varstva kulturne dediščine (muzeji in nevladne organizacije) v obdobju izvajanja ukrepov za zajezitev COVID-19, upočasnil. Posledično ni bilo izvedenih predlaganih sistemskih premikov spodbujanja in izvajanja prostovoljstva na področjih kulture.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v sodelovanju z nevladnimi organizacijami, predvsem na pobudo Slovenske filantropije, z okrožnicami informira šole in druge javne zavode o pomenu prostovoljstva. Leta 2019 je bila poslana ena okrožnica. Leta 2020 se prostovoljstvo po šolah ni izvajalo zaradi izrednih razmer kot posledica COVID-19. Urad za mladino, ki spodbuja sodelovanje med šolami in organizacijami v mladinskem sektorju, je leta 2020 spremljal delovanje mladinskih organizacij, ki so s svojimi aktivnostmi sodelovale s šolami na daljavo in na ta način tudi s prostovoljci podprle šole z učno pomočjo in drugo podporo učencem in dijakom. S šolami sodeluje 15-20 % organizacij v mladinskem sektorju. Primeri dobrih praks sodelovanja med mladinskimi organizacijami in srednjimi šolami, vključno s prostovoljskimi organizacijami, so bili predstavljeni v okviru Šole za ravnateljke leta 2019. Z vzpostavitvijo modela s prostovoljstvom pridobljenih kompetenc, ministrstvo v tem obdobju poročanja še ni začelo.

Ministrstvo za javno upravo ocenjuje, da je bil program ukrepov v tem obdobju poročanja pri pričakovanih rezultatih povečane prepoznavnosti organiziranega prostovoljstva, sprejetih ukrepov za razvoj različnih oblik prostovoljstva, sprejetih ukrepov za kakovostno delo mentorjev prostovoljcev na vseh področjih, sprejetih ukrepov za spodbujanje partnerstev med prostovoljskimi organizacijami in organizacijami s prostovoljskim programom izveden v 80 %. Izveden ni bil ukrep beleženja s prostovoljstvom pridobljenih kompetenc.

SKLEP Sveta Vlade Republike Slovenije za spodbujanje prostovoljstva, prostovoljskih in nevladnih organizacij

SKLEP

Svet Vlade Republike Slovenije za spodbujanje razvoja prostovoljstva, prostovoljskih in nevladnih organizacij potrjuje predlog Poročila o izvajanju Strategije razvoja NVO in prostovoljstva za obdobje od leta 2018 do konca leta 2020.

Št. 093-2/2019/149
Ljubljana, dne 10. 9. 2021

Bojan Golčar
predsednik sveta

OBRAZLOŽITEV

Vlada RS je maja 2018 sprejela Strategijo razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva do leta 2023. Skladno z drugim odstavkom 27. člena Zakona o nevladnih organizacijah je določeno, da mora ministrstvo, pristojno za delovanje nevladnih organizacij, predložiti Vladi RS v šestih mesecih po poteku vsakega dvoletnega obdobja poročilo o izvajanju strategije z oceno rezultatov in mnenjem Sveta Vlade Republike Slovenije za spodbujanje prostovoljstva, prostovoljskih in nevladnih organizacij (v nadaljnjem besedilu: svet), ki je zadolžen za spremljanje izvajanja strategije.

Vladno gradivo je pripravljeno na podlagi prispevkov posameznih ministrstev. Iz ocene stanja glede na podatke Erarja, AJ PES-a in SURS-a za 2018, 2019 in 2020 izhaja, da se stanje na področju profesionalizacije in javnega financiranja NVO nekoliko izboljšuje, vendar še vedno zaostajamo za evropskim povprečjem.

Poročilo o izvajanju strategije v obdobju 2018-2020 obsega navedbo aktivnosti in nosilcev ukrepov, ki so bili izvedeni v tem obdobju po posameznih ciljeh. Kot izhaja iz tega poročila, aktivnosti potekajo skladno s časovnico, do določenih zamikov pri uresničevanju posameznih ukrepov pa je v tem obdobju prišlo tudi zaradi epidemije COVID-19.

Po zbranih podatkih posameznih ministrstev, vladnih služb in agencij je bilo v obdobju od leta 2018 do vključno leta 2020 objavljenih 138 javnih razpisov (54 leta 2018, 40 leta 2019 in 44 leta 2020), v katerih so bile med upravičenimi prijavitelji tudi nevladne organizacije. Leta 2018 je bilo nevladnim organizacijam dodeljenih 41,2 mio sredstev, leta 2019 53,7 mio in leta 2020 47,2 mio. 91 javnih razpisov je bilo enoletnih (65,9 %) in 47 večletnih. Možnost predplačil je bila uporabljena v 81 javnih razpisih. Prostovoljsko delo kot lastni materialni vložek je bilo upoštevano v 58 javnih razpisih, v 46 javnih razpisih je šlo za 100 % financiranje, zato upoštevanje prostovoljskega dela kot materialnega vložka ni bilo relevantno. Upoštevanje statusa v javnem interesu skladno z ZNOrg je bilo v 75 javnih razpisih. Iz zbranih podatkov je razvidno, da vsi javni razpisi naslavljajo cilje javnih politik.

Program ukrepov na področju razvoja organiziranega in kakovostnega prostovoljstva ni bil izveden v celoti. Bili so izvedeni ukrepi pri pričakovanih rezultatih povečane prepoznavnosti organiziranega prostovoljstva, za razvoj različnih oblik prostovoljstva, za kakovostno delo mentorjev prostovoljcev na vseh področjih, za spodbujanje partnerstev med prostovoljskimi organizacijami in organizacijami s prostovoljskim programom. Izveden ni bil ukrep beleženja s prostovoljstvom pridobljenih kompetenc.

Poročilo o izvajanju Strategije razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva do leta 2023 za obdobje od leta 2018 do konca leta 2020 je bilo predloženo vladi dne 4. 10. 2021 in 20. 1. 2022. Gradivo ni bilo sprejeto, zato se poročilo predloži vladi v obravnavo.